

DEBRECZENI ÚJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Nyolc óra 10 korona. Négyedévre 30 korona.
Félévre 60 korona. Egész évre 120 korona.
Majdenlik hétfő kivételével minden nap

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth-utca 3. sz., első emelet.
(Debreceni Első Takarékpénztár-épület.)
Egyes szám ára 50 fillér.

Az entente a német-országi orosz bolsevistákat letartóztatja.

Bécs, okt. 18. A Neues Wiener Journal jelenti: Rotterdamból: A Times jelenti: A szövetségesek legfőbb tanácsa elhatározta, hogy a német kormányt a Németországban tartózkodó orosz bolsevista orosz letartóztatására fogja felkérni, akiknek száma angol titkosszolgálatok jelentése szerint háromszázra rug. (MTI.)

Bécs segítséget kér Amerikától.

Bécs, okt. 17. A városi tanács mai ülésén a szociáldemokrata képviselők sürgősségi indítványt torjesztettek be, amelyben azt indítványozzák, hogy Bécs városa haladéktalanul küldjön felhívást Amerika népéhez és parlamentjéhez, ismeresse meg velük azt a csalam elvárhatatlan katasztrófát, amely Bécs városát fenyegeti, és kérjen segítséget. Az indítványt elfogadták. Reumanu polgármester kijelentette, már gongoskodott róla, hogy ilyen tartalmú felhívást Amerikában torjesztanak. (MTI.)

Figyelmeztetés.

Azok az egyének, akik Tiszántúlról Debrecenbe jönnek, vagy átutazóban vannak Debrecenen és 24 óránál tovább maradnak, kötelesek jelentkezni azonnal a katonai rendőrségről, bejelentvén megérkezésüket. Mindazok, akik ezen rendelkezés ellen vétnek, az utazási rendelet értelmében meg lesznek büntetve.

Katonai zóna főparancsnoksága.

Az erdélyi román hadsereg parancsnokaigatója.

Okmány a 71. 23. számú parancsából (halvesztve)

1. Vétkenek tekintetnek mindazon egyének, akik bár nem román származásúak, de nyilvános helyiségekben, utcákon, utcákon stb. bármiképpen közzéadják híresztelést, magbeszélést, vagy az akár igaz, akár képzelt híreket, vagy véleményeket, amelyek a helyi népi és csoportok áthelyezésére vagy bármilyen más célra vonatkoznak.
2. Ezen vétkenek a katonai elrendelések által első és utolsó fokban foglalkoztatottak és az évig tartó hadi szolgálatra és két ézer lei pénzbüntetésre elítéltek, amikre a fenti vétkenek kímélettel és áruházi szándékkal vétkeztek, a háború esetén érvényes katonai törvényekben előírt büntetésnek felelőseknek tekintendők.

A keresztény pártok fuziója.

Bizonyos politikai körökben olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a keresztény blokkban egyesült politikai pártok fuziója elé áthidalhatatlannak látszó akadályok gördültek. Ezekkel a híresztelésekkel szemben konstatálhatjuk, hogy a keresztény pártok között teljes a politikai egyetértés, amelyet a legközelebbi jövőben a nyilvánosság előtt is dokumentálni fogunk. Ebben a kérdésben különben a Keresztény Nemzeti Párt egyik vezetője a következőket mondotta:

— Tejesen alaptalan híresztelés, hogy a keresztény pártok fuziója elé akadályok gördültek. A blokk szilárdan áll, minden kérdést a vezérlőbizottság intéz. A blokk kebelén belül a keresztény nemzeti és a keresztényszociális párt fuziója már most aktuálissá vált.

A tárgyalások igen előrehaladott stádiumban vannak a napokban a végleges befejezés várható. Ezután egy plenáris taggyűlésen a fuzió is megtörténik és megalakul az új tisztikar. Az új párt neve: Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja. Klubhelyisége a Wenckheim-palota, pártirodái a keresztényszociális párt jelenlegi klubhelyisége van kiszemelve.

— A blokk keretén belül a keresztény nemzeti alapon megvalósítandó birtokpolitikára vonatkozóan tökéletes az egyetértés. Mind a három párt vezetősége át van hatva a gondolatától, hogy egy, a modern szociális hadásznak megfelelő birtokreform keresztülviele elkerülhetetlen, de ennek megalkotásánál is a keresztény elka és a nemzeti gondolat alapjára kíván helyezkedni.

A pénzügyminiszter az új adókról.

Új adókataszter készül.

A kommunista-rendszer hamis kecsegtetése között volt az adófizetés eltörlése is. „Meghalt az adó, nincs végrehajtó!” — szavalta az egyik kommunista röpirat. — A szovjet-rendszer ugyanis abban bizakodott, hogy a köztulajdonba vett házak jövedelme, a kisajánlott hét millió hold termőföldeknek használatára, meg a forrasztási cikkek árának fölverése biztos jövedelmi alapot terem.

Csakhamar kiderült azonban, hogy termelés nincs, így se föld, se ház, se forrasztás nem hathatott hasznát, annál kevesebbe, mert a szociális termelés rendszerénél minden termelésre és bevételre tetemesen rá is kellett fizetni. A rendszer bukása nyomán aztán itt hagytak maguk után a bolsevikiek egy feldúlt közrendet, szétzilált pénzügyi közigazgatást és üres államkasszát. Ilyen állapotot talált a Friedrich-kormány, amelynek legsürgősebb feladata az állam bevételi forrásainak újból való megnyitása.

Erre nézve Korányi Frigyes

báró pénzügyminiszter a következő felvilágosítást volt szives adni:

— A Dunántul adóügyi és állampénzügyi újjászervezés már folyamatban van, s abban az arányban, ahogyan az újant rendelkezése szerint más ország részek is felszabadulnak a megszállás alól, hozzáfoghatunk a pénzügyi igazgatás helyreállításához. Mindenütt, ahol a vidéken nagyon vagy jövedelem-alap van, ott az adófizetést természetesen, sőt hazafias kötelességnek tekintik. Főleg a földön falusi nép volt tisztában az alával már a diktatura alatt, hogy az adófizetés megszűnése nem tarthat örökké és hogy a közrend és közbiztonság fenntartását nem lehet adófizetés nélkül elképzelni. Eppen ezért mindenfelé a mai viszonyokhoz mért hajlandóságot tapasztalunk az adófizetésre nézve, de a magunk részéről, kivált a megszállott területeken nem sürgetjük az adók megfizetését, mert előbb az így befolyó állami jövedelem adminisztrálására nézve kell garanciákat kapnunk.

— Ami az új adók kivételét illeti, erre majd akkor kerül a sor, ha az ország új határai már meg lesznek állapítva, s abban

a helyzetben lehetünk, hogy nagy pénzügyi kérdéseink megoldásához is hozzáfoghatunk. Az adott körülmények alapján, a megfelelő statisztikára támaszkodva fogjuk majd számot tenni a mutatkozó adóbevétel forrásokat. A termelés és fogyasztás részarányainak figyelembe vételével állapítjuk meg az új adókatasztert, amelyben nagyon valószínű, hogy sok lesz ország termelésének jellege még az eltörlés a mostani állapottal szemben. Komoly adóbevételre lesz szükség és mivel az inkább agrárius lesz, kétségtelen, hogy mélyebben kell nyulnunk az őstermelés teherviselő képességéhez is.

Mérlegtulajdonosok figyelmebe.

Az állami mértékhitelítő hivatal a rendőrség bevonásával folytatott ellenőrző tevékenység kapcsán számos visszasságot tapasztalván a mérlegek kezelése körül, melyek nagyrészt a vonatkozó törvényes intézkedések nem tudásából keletkeztek, a keresk. és iparkamara ezuton hozz érdekelt sége tudomására a következőket:

Az 1907. évi V. t.c. 15. illetve 16. §-ban utközik a 3. h. § b. pontja szerint minősülő kihágást képez és a 36. §. alapján elkövetendő, s a hitelesítetlen vagy az olyan mérték, illetve mérőeszköz használata illetőleg iparüzletben, raktárban, vagy boltban, habár használatlanul is való tartása, mely 1917. év óta időszakos hitelesítéssel ellátva nincs.

Mindazon mérték, illetve mérő eszközök, melyeken a hitelesítési bélyegek, illetve X jellel megsemmisítették, illetve érvénytelenítve lettek, rosszak a csak javítás céljából adattak vissza. Ezek használata még a 33. §. pontjába is utközik.

A rendőrhatalóságok a 14615-910. számú belügyminiszteri rendelet 4. §-ban adott jogával élve, a díjnyugta felmutatását kívánja, miért is ez lehetőleg megőrzendő, bár a hitelesítési bélyeg a hitelesítés idejére semmi kétséget nem hagy.

Nem figyelmeztethetők leegző a tulajdonosok, hogy a hitelesítési bélyeget át ne vessék, illetve sértetlen állapotban megőrzésük, mert eltörzítve a bélyeg, annak kétségtelen valódi volta meg nem állapítható s mint hitelesítetlen kezelendő. (3168-1915. számú elvi döntés.)

A mértékbitélesítő hivatal minden lehető megtesz s bárki-nek irásban is szolgálásra áll a felvilágosításokat s utbaigazításokat illetőleg. Ezzel szemben reményli a kamara, hogy a mértékbitélesítő hivatal a maguk részéről is megtesznek mindent, hogy a feljelentést s zárólat vételt elkerüljék.

Változás a vonatok közlekedésében.

Mérsékelt.

Értesitem a t. utazó közönséget, hogy f. év október hó 21-től, keddtől kezdődőleg a Derecskén át Nagyváradra menő és vissza fele jövő személyszállító vonatok menetrendjében változás áll be és pedig:

Debrecenből indul a 4508. sz. személyvonat d. e. 11 óra 30 kor, amely Nagyváradra érkezik az 504. sz. kolozsvári vonathoz. Visszafelé f. hó 22-től szerdától kezdve Nagyváradról indul a 4507. sz. vonat d. u. 1 óra 38 percekor, amely Debrecenbe érkezik d. u. 4 óra 48 kor. E vonat Nagyváradon csatlakozik az 503. sz. vonathoz.

E vonatok forgalomba helyezésével a derecskai vonalon közlekedő E c/4. és 4503/a. sz. vonatok elmaradnak.

Debrecen, 1919 okt. hó 20.

Tóth Andor,
áll. főnök.

Szerecsen gólya egy magyar házban.

A szegedi bábaképzőintézetbe felvette Amza Józsefnét, egy zentai asztalos mesternek a feleségét. Pár nap múlva bekövetkezett az az esemény, aminek be kellett következnie: Amza Józsefné egy egészséges nyugalmakkal ajándékozta meg az urát.

Az új Amza, aki születésekor a szokásos vörös ábrázatot mutatta: egy pár nap múlva rohamosan színt változtatott és fekete lett. Mint egy szerecsen. Vagy mint egy jól nevelt újszülött Szenegálban, esetleg Madagaszkáron.

És éppen ez a baj. Mert meg emlékeznek rá Zentán, hogy január körül francia gyarmati kaonák voltak a kis bácskai város vendégei, sőt arra is akad tanu, hogy Amzáné nagyon megtalálta csodálni őket.

Hogy ezt a csodátevést elhíszte Amza József asztalos mester, vagy kétlyek maradnak-e lelkében, hogy a legifjabb Amza akkor is ilyen fekete lett volna, ha becses neje egy szerecsen hölgyt csodált volna meg, — az már az ő dolga.

Ez biztos.

Amzáné alaposan lefűzte a Wilson által a népek egyesülésére és szövetekezésére alapított ligát.

Dr. Nagy István
ügyvédi irodáját
Szent-Anna-u. 8. sz.
alá helyezte át.

Véres családi dráma. Feleséggyilkosság a Nagycserén.

A debreceni rendőrségnek tegnap reggel véres családi dráma hírére jelentették. A Nagycserén levő rendőrség tudatta, hogy a 104. számú tanyai házban Nagy László gazdálkodó a feleségét irtózatossá fejszecsapásokkal agyonverte s aztán elmenekült.

A borzalmas gyilkosságról a következő részleteket sikerült megtudni:

Nagy László évek óta lakik a Nagycserén a 104. számú tanyában. A fiatal gazda a háboruban katonáskodott s mikor hazatért, már nem igen törődött a családjával, amelyet eddig igen szeretett. Felesége, aki vele hasonló korú asszony, észrevette férjén ezt a változást és tudakozódott is nála ennek oka iránt, azonban Nagy László mindig kitérő választ adott. Ez még jobban kiélezte a helyzetet a házastársak között. Nagyné mindjárt sejtette, hogy valaki közüjük áhott s ezt a gyanúját később meg erősítették ismerőseinek előadásai, melyek szerint férjének szeretője van.

A megcsalt asszony utána járt a szóbeszédnek és egész biztos adatokat szerzett arról, hogy férje viszonyt folytat valakivel. Ettől kezdve teljesen felborult a házasság rendje. A férj és feleség között naponta nemcsak viták, hanem veszekedések voltak. Nem egyszer tetlegességre is sor került, úgy hogy az asszony kétségeit megmutogatta a szomszédoknak.

Tegnapelőlteste Nagy László hazatért és azt kérdezte górombában a feleségétől, hogy készen van-e a fehérneműje?

Az asszony kijelentette, — hogy nem ért rá mosni, mert a házkörüli teendők lefoglalták. Ebből ismét újabb veszekedés keletkezett, a melynek során Nagyné ezt mondotta az urának:

— Vigye kelmed a ruháit a szeretőjéhez. Hadd mossa az ki!

— Fogd be a szádat, mert mindjárt megütlek — ordította a férj.

— Azt szeretném látni. Engem többé nem fog verni!

Nagy László erre nekítámadt a feleségének és többször megütötte. Majd kiment a konyhába és felkapta a balat és azzal ment be a szerencsétlenhez.

— No, most leszámolunk véglegesen — üvöltötte és több súlyos csapást mért az

asszony fejére, úgy hogy össze-rogyott. Ezután még számos baltacsapással teljesen összeroncította a koponyáját, úgy hogy a szerencsétlen feleség az irtalmatlan ütések alatt meghalt.

A vérfagyasztó kegyetlenség-gel végrehajtott gyilkosság után Nagy László három gyermekére és a halott asszonyra zárta az ajtót és a kulcsot magához véve, eltávozott.

Utja Hajdu Imréné 109. számú tanyájába vezetett. Bezörgetett az ablakon, mire Hajduék beengedtek.

Rémesen felindult lelkiállapotban, összekuszált hajjal lépett be a szobába. Hajduék nyomban észrevették rajta, hogy valami nagy dolog történt. Nagy László minden bevezetés nélkül elmondta, hogy mi történt:

— Megöltém az asszonyt! Outhagytam a holttestet a három gyermekkel.

Majd átadta a szoba kulcsát Hajdu Imrénének s arra kérte, hogy menjen el a lakására. Ő maga Hajduhádra gyalogolt, hogy ott elrejezzék a dolgait s aztán jelentkezett a csendőrségnél. Ezt mondta a feleséggyilkos Hajduknak,

A szomszédnép ámulva hallgatta a rémes történeteket s szinte el se tudták hinni a gyilkosságot, csak a mikor tegnap reggel bementek a Nagy tanyába s a szobában véreben feyva megtalálták a megölt asszonyt, akkor eszméltek az igazságra.

Hajduék a három árva magukhoz vették és a gyilkosságot bejelentették a rendőrség-nél. Kihallgatásáról részletes jegyzőkönyvet vettek fel és elrendelték Nagy László letartóztatását. A holttestet a rendőrség beszállítja a közkórház hulla házába s a boncolást megejji a törvényszék vizsgálóbírójának jelenlétében.

Egy albároné a törvényszék előtt.

Széhhámoskodott Debrecenben.

Annak híjén hírt adott arról a Debreceni Újság, hogy egy Sándor Margit nevű széhhámoszó garázdálkodik Debrecenben s jbb urházaknál nemcsak családi, hanem lopást is elkövetett. Sándor Margit Podmanický báró huszárezredes leányának adta ki magát s a vonaton megismerkedett Kótya Kiára debreceni úri leánnyal. A széhhámoszó fellépése teljesen

megfévesztette az urleányt, aki rokonaihoz, Somossy Lászlóékhoz is elvitte és a család vendégsz-tetét élvezte napokig. Egy alkalommal az albároné elfűnt, de Somossyékól némi eméket is magával vitt. Ily a többek között fehérneműket, 100 korona készpénzt, női bluzokat stb.

Ugyancsak becsapta az albároné Kéia Kornéit is, akit meglöpett, majd elszökött a városból Sándor Margit viselt dolgait olvasták a nyirbátori csendőrségen s a lapokban között személyleírás alapján letartóztatták.

Tegnap került a széhhámoszó a debreceni törvényszék elé. A bíróság a beszerzett bizonyékok alapján megállapította a bűnösséget s ezért két havi fozháza ítélt. Az ítéletben úgy az albároné, mint az albároné megnyugodtak s így jogerössé vált.

A debreceni kommunista bűnpörök tárgyalása.

Ötös tanács fog itélkezni.

A debreceni kommunista bűnpörökben a vizsgálat ma holnap befejezést nyer, úgy hogy gondoskodni kellett a tárgyalások előkészítéséről. E célból Kesserü Lajos dr. kuriai bíró törvényszéki elnök a múlt héten Budapestre utazott, hogy az igazságügyminisztériumban a bűnügyek mikénti elbírálása tekintetében tájékozódjék és a szükséges utasításokat megkapja.

Kesserü dr. még ezidőszent is Budapestben van, azonban az igazságügyminisztérium rendeleteit megküldte Huberth János törvényszéki bírónak, aki ezidő szerint az elnököt helyettesíti. A rendeletek szerint az összes kommunista bűnpörök a gyorsított eljárás alapján kerülnek főtárgyalásra.

A fennálló törvények szerint a törvényszék kezeiből ötös tanács fog alakulni, amely a bűnügyeket elbírálja. Az ötös tanács megalakítása most van folyamatban.

Sortüz egy ártatlan asszonyra.

A kommunisták nemcsak politikai ellenfeleik ellen követek el merényleteket, de minden ok nélkül ártatlan proétárokat is meggyilkoltak. A Margit körüli katonai fogházban letartóztatott Réthi (Lesko) Lajos asztalos, Herbt (Jozsef) János magánhivatalnok és Róth Armin pincér, s volt terrorizáltak egyéb bűneiken kívül gyilkossággal is vádolja az ügyészség.

Réthi ugyanis, aki a Brandl-féle terrorista csapatnak volt vezetője, június 14 ikén, az ellenforradalom napján azt a parancsot kapta, hogy 60 emberével szállja meg

